

JEŽ

BROJ 480

BEOGRAD, 11 SEPTEMBAR 1948

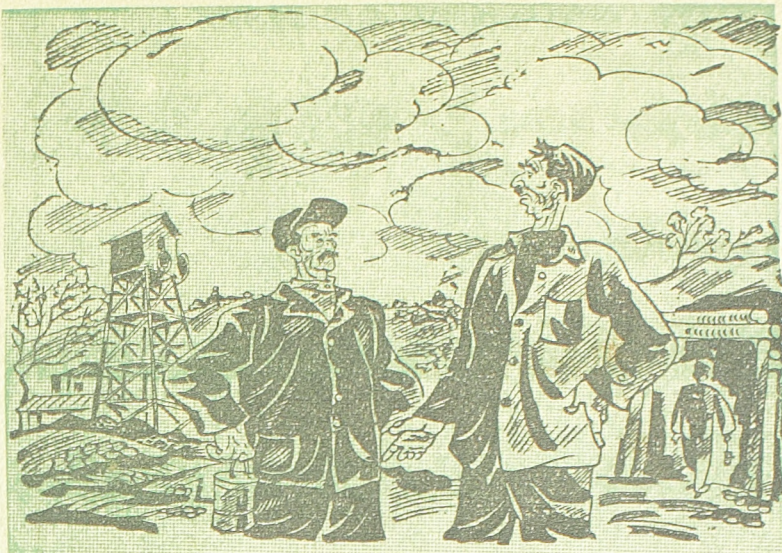
PRIMJERAK 2 DIN.

Uprošćen postupak

Za našu prvu veliku hidrocentralu najvažnije dijelove izradili smo sami brže i jeftinije nego što su nudile strane firme.

— Čudo niste pozvali strane stručnjake za ovako veliki objekat?
— Pa mi više volimo da napravimo sami, makar bilo i brže i jeftinije!

— Da li ćete premašiti plan do kraja godine?
— Baš proračunavamo, jer naša godina traje do 20 novembra.

PROVJETRANJE

ONOMAD, rano, naiđe neka komisija u selo. Obiđe kuće onih sitnih seljaka, što no kažu, kao kiša oko Kragujevca, pa pravo kod gazda-Milisava.

— Mi dođosmo zbog svinja! Otkupiće ih onako po zakonu, pa da i tebi ne bude na pretek, a da se i onaj radni svijet omrsi.

— A, nemam ja to, slave mi! Ispostih se, na zejtinu živim!

— Pa, de, da pogledamo. Uostalom tamo iz obora nešto grokće.

Odatle je zaista groktalo, ali iz obora u šumarku još više. Sabili se tamo silni papkari, prosto se vidli: tijesno im.

A taj obor pronašao je jedan iz komisije. Listao po nekom tetertu i kao prisjetio se:

— Pa imaš ti još jedan obor u onom šumarku tamo, a jedan gore, više Čulića livade.

— Vala, bog ti, duša ti, nije to moje. Jes' da dvije-tri krmače držim ortački sa kumom, ali one kod Čulića livade sve sam prepisao mome svastičiću. Nego, pričekajte vi koji dan, pa ću vam lijepo i pošteno predati sve što je moje.

— A, nećemo mi sve. Ostavićemo tebi i za priplod i za mrs. A ono što kažeš: za koji dan, znaš i sam šta veli poslovica: Što možeš uraditi danas ne ostavljaš za sutra. I sigurnije je — može neka svinja da ti crkne, pa ćeš biti na šteti.

— Dabogda kod vas pocrkale! — Ama ne boj se. Obore smo spremili, a izvršićemo i cijepljenje. Laknuće ti kad vidiš: sve će dobro ići.

Tako iziđoše mnoge svinje na svjetlost dana, a i obori se malčice provjetriše.

Obustavljen program

SNABDIJEVANJE Beograda na stajalo je nekako u prinosnoj vezi s obrazovanjem redova. Nanizani kao đerdani, oteli se red za krompir, red za paradajz, red za mlijeko, a pogotovu za voće. U toj redotehnici otjeralo se dotle da je stvoren i red za — red.

Dovrtljivi potrošači organizovali su takozvane leteće izviđačke redove, vrlo pokretne i strpljive. Red se obrazuje onako naprazno, u vazduhu, isturenim osmatračićima kao jastrebovi, i čim primijete artikal opšte potrošnje doletiti pred osumnjičenu tezu cijelo jato.

U želji da svojim mušterijama što više olakšaju čekanciju u redovima radi snabdjevanja, neka preduzeća su baš namjeravala da im prirede izvjesne zanimacije. Ispitivani su najnoviji modeli klupa i šamlica i sličnih objekata.

Na žalost, ovaj divni plan je propao — pregazio ga voz, voz iz Pančevačkog Rita,

DOBRO DOŠLI, MILI GOSTI

(ili: doček voza iz Pančevačkog Rita)

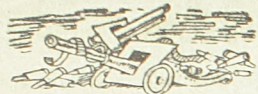
Mala geografija

KINA

GEOGRAFSKI POLOZAJ

Kina je najveća država u srcu Azije i ogromna kost u grlu Amerikanaca. Samo jedan manji dio leži u srcu Amerikanaca, a zove se Kuomintang. Kina se svuda graniči oslobođenim i pobunjenim kolonijalnim narodima. Samo na istoku dijele je more i 15 godina rata od Japana.

STANOVNICI

Kinezi su veoma siromašni ljudi i zato ne mogu sebi dozvoliti luksuz da primaju Maršalovu pomoć. Kinezi žive veoma skromno i troše nedjeljno najviše dvije-tri kuomintangove brigade. Oružje za borbu protiv Amerikanaca uzimaju od Amerikanaca, koji to oružje prodaju Čang-Kaj-Šeku. Ovaj predaje uz oružje i čitave divizije sa generalima i intendaturom, ne baš dobrovoljno ali Narodna armija ima veoma uspješan način ubjeđivanja.

UPRAVA

U Kini vladaju specijalne prilike: Čang-Kaj-Šek i njegovi ortaci su raseljena lica u domovini. Da bi stekli potrebnu rutinu za budući život, oni već sada marljivo treniraju, pa su uveli logore, američku stražu na izlazu iz Kine, Maršalovo snabdijevanje, Gebelsovu propagandu itd. Sve to skupa zove se „upravni sistem centralne vlade“. Sistema doduše nema, ali zato nedostaje i vlada.

NARODNI OBIČAJI

Kineski život je sav isprepletan tradicionalnim običajima. Ranije se, prije svake akcije pitalo: „Šta bi rekli preci na to?“ Danas se situacija izmijenila: Kuomintangovci za sve pitaju jedino svog vrhovnog poglavicu Har-Ing-Tru-Manga, koji ne stanuje u Kini, već u svojoj pagodi u Vašingtonu.

JEZIK

Jezik je neobično težak i komplikovan i u osnovi se razlikuje od morgandiponske jezičke grupe. To je razlog zbog čega Amerikanci i Englezi nikad neće naučiti taj jezik. Zato im je za sporazumijevanje potreban tumač iz biroa „Kuomintang“ koji perfektno vlada volstritskim narječjem.

STATISTIKA

Kineza ima četiri stotine miliona to jest na svakog Amerikanca dolaze dva i po Kineza. To ne bi smetalo Amerikancima, ali ti Kinezi dolaze s puškama i mitraljezima. U provinciji Kuomintang različita je

situacija. To je područje veličine pet bankovnih trezora i veoma gusto naseljeno sopstvenom inflacijom. U ovoj oblasti na svakog rodoljuba dolazi jedan, policajac, na dva policajca tri vojnika, a na tri vojnika jedan propali general.

NAPOMENA ZA TURISTE

Ako pođete u Kinu, ponesite dosta dolara, ali ne kineskih nego američkih.

Bračna groznica

U SAD je nastala navala na urede za registraciju brakova, pošto se ženjeni još ne rekrutuju.

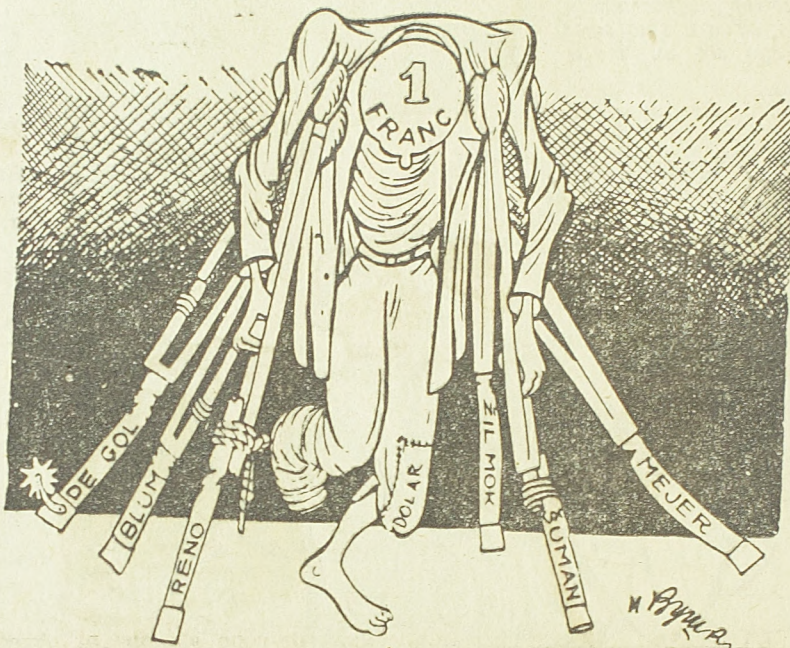

POSILIJE GRAMOSA

— Evo, mister, prema vašoj naredbi, očistio sam ovaj teren od partizana!

ORTOPEDIJA

— Ozdravio bih ja, samo da mi je da odbacim ove podupirače!

DEŠAVA SE U TRIKALI

USRED Grčke, daleko od sjevernih „slovenokomunističkih“ granica nalazi se varoš Trikala. U Trikali ima fabrika i fabrikanata, saradnika okupatora i kvilinga. Tu je i tekstilna fabrika Vojilasa, koji je za vrijeme Hitlera pravio uniforme za KS-bataljone, a pod Trumanom pravi uniforme za ksitose.

Veče je. U skupocjenoj trpezariji s jedne strane stola preživava Vojilas, otpustivši kajiš na prostranom truhlu, a s druge strane njegova supruga Poleksija pije kafu. Radio prenosi iz Atine ono, što javlja već dvije godine: „Protjerali smo partizane. Kurtalicali smo se njih i njihovog vođe Markosa“.

Još malo pa bi naš industrijalac skliznuo sa prostrane fotelje. — Hajde, Poleksija, već je 11, treba da se spava.

Taman je Vojilas navlačio svileni pidžamu, kad grunuše topovi i bacači i počеше da štepuju mitraljezi. To je bio Karagiorgis i demokratske jedinice.

Nepotrebno je da se zadržavamo u opisivanju šta se dešavalo u sobi našeg industrijalca.

Kad se razdanilo i kad su partizani posvršavali posao i otišli, dotrčao je kod Vojilasa nadzornik njegove fabrike.

— Gazda, vaše fabrike više nema, izgori do temelja.

Vojilas ščepa telefon da pozove vatrogasce pa da spasu, ako se još nešto može spasti, ali je i telefonska centrala doživjela sudbinu njegove fabrike. Poslao je nadzornika u sud da sastave zapisnik, — šteta mora da se nadoknadi — ali ni suda više nema. Ode do žandarmerije, da bar oni sastave zapisnik, kad tamo, preostali žandarmi se izvlače iz ruševina i otjeraše ga do sto đavola.

Jedino su u ovom gradu radili još radio-aparati. Po staroj na-

vici Vojilas je okrenuo dugme da sazna novosti. Radio Atina donijela je svoje vijesti.

„Nacionalne snage nastavljaju da gone bandite. Završena je sjajnim uspjehom bitka za Grčku. Ostaci bandita su se povukli u Albaniju“.

Gazda Vojilas je udario nogom radio-aparat i otišao da spremi koferu za Atinu.

MRTVOROĐENČE

Rober Šuman, bivši predsjednik francuske vlade, izjavio je novinarima:

— Najenergičnije demantujem zlonamjerne glasove da je moja vlada pala prije nego što je obrazovana. Ona je prvo obrazovana, i tek poslije toga je pala — čitava dva dana kasnije.

KOD DOBROG UČITELJA

— Dobro je što ste, dragi Don Huane, doveli vašeg sina da uči kod mene. Imaće šta i da nauči.

„Ke d'Orse“

Varijete — kabare

NOVE ATRAKCIJE! NOV PROGRAM!

MAJER

Senzacionalne akrobacije na trapezu, dolaru, deficitu

FAKIR MOK

Senzacija dana! Neodoljiva snaga! Bos gazi užarene socijalne zakone; guta Konfederaciju rada; virtuozi pen-dreka.

FRANC FRANK

fenomenalna produkcija Skok u ponor uz muziku iz „Hofmanovih priča“

RENO

balansiranje između 2 vlade i 3 partije, samo za ljude jakih živaca i bez političkog ubjeđenja.

LEONTINA BLUM

šarmantna ljubimica francuskog filma, star Holivuda sa svojim „popiler“-nim baletom izvodi „Labudovu pjesmu“. (zbog oskudice u živini, mjesto labuda upotrebljavaće se Herstova patka)

Senzacija našeg novog programa, slavni iluzionista

ŠUMAN

na otvorenoj bini, na očigled publike nestaje i opet se pojavljuje. (Moli se c. publika da ne sprečava silom umjetnika da se opet pojavi)

Veliki imitator i fregolista Dolarsko mezimče Svjetski prvak degolista Volstritsko ljubimče neodoljivi SIRANO DE GOL Neviđene imitacije velikih ljudi

Imitira Napoleona, Džeka Trboseka, francuskog generala i mnoge druge slavne vojskovođe.

Pljunuti Hitler i Musolini!! Svira džez „Bevin bojs“ uz pratnju galame „treće sile“.

Zasluzeno priznanje

Poslije velikih uspjeha u borbama na Gramosu — smijenjen je general Papandopulos, generalni inspektor atinske vojske.

PORODICNA SLOGA

Da bi dokazali svoju solidarnost s idejom „atlantske porodice“, Britanci su dozvolili Amerikancima da izvrše inspekciju britanskih kolonija. Radi revanša, Amerikanci su takođe dozvolili Britancima da prisustvuju toj inspekciji.

PRITISNUTO JAČE...

General Mak Artur zabranio je sve štrajkove u Japanu. Povodom toga širom zemlje priređeni su veliki štrajkovi.

NEOKRNJENA DEMOKRATSKA NAČELA

Poslije neuspjeha koje su imali u dosadašnjim borbama Britanci su poslali u Malaju svoje elitne trupe. Prilikom ukrcavanja na brodove gardistima je održan govor u kome je između ostalog rečeno:

„Ovaj rat neki nazivaju „borbom za slobodu malajskog naroda“. Mi, međutim, vodimo borbu jedino za kalaj i gumu. Prema tome, mi smo još jednom dokazali da nikada nismo ustajali protiv borbe za slobodu pojedinih naroda...“

SARADNICE

Ivanka Didić stanuje na periferiji grada. S jedne strane ulice — kuće, s druge — groblje. Na kraju ulice pukla poljana, a na njoj ciglana. A ona i frontovci iz njene ulice najviše rade na ciglani: prenose cigle, ponekad ih i u kamion tovare.

— Mi radimo, radimo, a oni kad treba — ne pišu, nego traže da pišemo sami.

Zene čutaše, čutaše dok će od jednom tetka-Mara brigadirka: — E, pa đavo da ih nosi, i napišaćemo!

— Tako je, da napišemo, pa kako bude! — složise se.

Uzmuvaše se, pronađoše olovku i hartiju, pozvaše još neke susjetke. Prošao je čitav sat: pisali, brisali, ovo valja, ovo ne valja. Najzad završise i prepisaše načisto. Još jednom pročitашe.

— Odlično — vele — baš sve je rečeno. Da vidiš kako mi umijemo! Zadužiše onda Ivanku da odnese „u neke novine“.

Tamo je lijepo primiše: — Odlično, drugarice — kaže — objavićemo.

Ode Ivanka kao na krilima. Ujutru, kupile novine kad tamo — ništa. Drugog dana — opet ništa. A trećeg — pojavi se dopis: lijevo štampam, crnim petitom, još i naslov ima: „Zašto se ulica Veljka Dugoševića ne polijeva?“ Sjataše se žene, sve otimaju novine: „Daj da vidim, daj da vidim!“

Čitaju one i sve se više oduševljavaju: gotovo ništa nije izmijenjeno, samo negdje stavili zapetu, negdje veliko slovo, a na kraju dodali: „To je nesavjestan odnos prema građanima.“

— Tako je! Pravo kaže!

A predveče, eto Ivankinog brata, novinara.

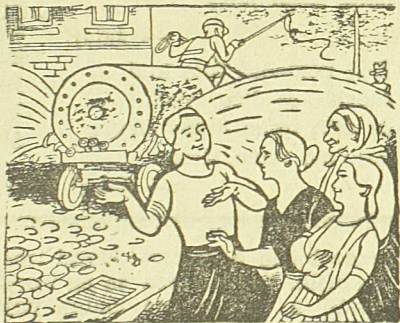
— Gledaj, gledaj, kako smo napisale! — dočekaše ga.

— Šta ste zagalamile? — smije se on. — Znam, čitao sam. A jesam li govorio: same vi to napisite. Pa, jeste li napisale?

— Napisale.

— A, jesu li štampali?

— Štampali.

— Pa onda, šta sam govorio: vaše su ovo novine, narodne. Jesu li ili nisu?

— Jesu, brate, narodne! — uzviknuše veselo žene.

Poslije su se svi smijali, a novinara su čak i kafom častili.

A sljedećeg dana prskalica je polako skrenula u njihovu ulicu.

Dorđe BOGOJEVIĆ

KAD MOGU DRUGI...

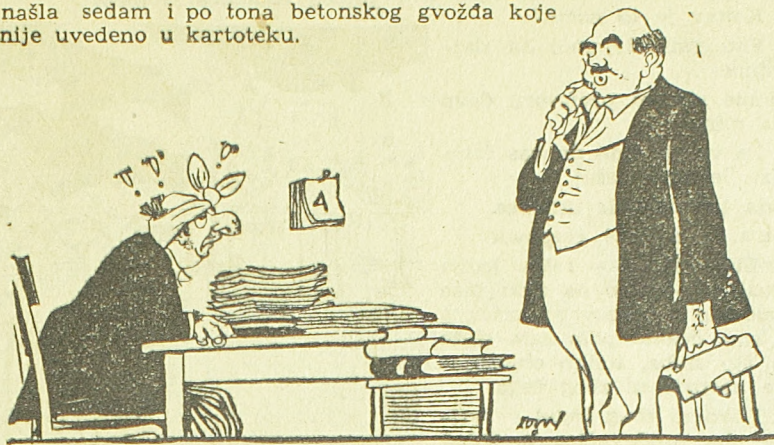
Generalna direkcija crne metalurgije Srbije poslala je jednoj željezari zidne pločice u količini koja može da pokrije potrebe preduzeća za 12 godina.

— Pošaljite mi leda — da imam zalihe bar za pet-šest godina.

NIJE LAKO

Kontrolna komisija je u rudniku Bor pro-našla sedam i po tona betonskog gvožđa koje nije uvedeno u kartoteku.

— Šta ti se to, bolan, desilo, kolega?

— Palo mi na glavu onih sedam i po tona gvožđa.

Mali Đokica piše „Ježu“

Šiće na sveca

DOSO kod mene moj drug stevica a bili tu ujka jova i deda paja pa nam ujka jova pričao neke basne da vidi je l se razumemo u naravoučenije pa

počo o rodi što se falila kako se provela u stranim zemljama i razvezla kake su bare i ritovi u indiji i u egiptu i kake su u njima žabe što se mogu progutati pa kako na bliskom istoku i oko sredozemnog mora ima fini žaba pa kake su žabe na kipro i u slavnoj grčkoj a oni što su je slušali kažu uf rodo ala nisi ni za šta kad iz tolikih mesta ništa drugo kazati ne znaš nego kake su sve žabe a ujka jova pita je l znate šta to znači a deda se umeša pa kaže naravski da zna-ju jer rode gustiraju žabe ko mi ćubastije a ja kažem a deda pogodio si al možda ne znaš da ta roda govori američki i da su žabe one zemlje di još vlada maršalova pomoć a deda kaže ti si baš čuo kojim jezikom govori roda.

A onda ujka jova pričao kako se dogovore ovce, koze, krave i svinje da proglaše vuka za svoga sveca da i ne bi klao pa odrede najkuražnije za delegate i delegati nađu vuka i kažu proglašavamo te vuče za svoga sveca a vuk im kaže to je lepo što ste se setili a ja ću vas ko vaš svetac štititi i pomagati a predveče istog dana kad su domaće životinje proglasile vuka za sveca prođe on pored jednog dvorišta a jedan gusak kad ga vide uplaši se i stade da šiće na vuka a vuk ga zgrabi i pojede a posle kad su ga pitali što je to učinio kad je on sad njihov sve-

MALI OGLASI

Veća količina đubreta, koje je usljed ljetnih vrućina postalo prvoklasno, prodaje se povoljno. „Roba“ je smještena u samom centru Šapca, na prolazu za željezničku stanicu, tako da je transport veoma olakšan. Za uslove obratiti se Zdravstvenohigijenskoj službi u Šapcu.

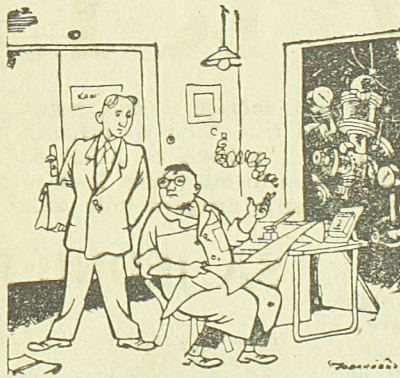
Štuke za sapun spremili smo u dovoljnoj količini, kako bi nam sapun, koji očekujemo još od marta mjeseca, što prije stigao. — Radnici šumske manipulacije „Glibići“.

Berberina s pomoćnikom tražimo hitno, jer treba obrijati bradu našoj pretstavci o isplati dječjeg dodatka, na čije rješenje čekamo već 1 godinu, 5 mjeseci i 7 dana. — Radnici ložionice Gračac.

tac vuk odgovori pa zato što šiće na sveca a deda opet počeo prvi da tumači pa kaže jakako koga je moliti nije ga srditi pa je trebalo da policija spreči guske da ne šiće a stevica naivno pita je li čika jovo a kako će da se provedu neke zapadne države što pomalo šiće na svetog džordža jer im ne daje koliko je obećao a deda kaže javiču ja đuri da ti objasni sa štapom a ja kažem znači biće tamo i po leđima.

Na kraju sam i ja ispričio jednu basnu kako je cvrčak u zimске dane došo u mravinjak da traži neko sledovanje a mravi ga pitaju a šta si dosad radio a cvrčak kaže slušao sam glas amerike a mravi mu kažu pa ako ti se sad pokvario radio aparat a ti nabavi gramofon pa okreći masne ploče iz starog doba a deda skoči pa kaže uh oca ti mangupskog zar i ti smeš da šićeš, misliš ja ne razumem te iluzije a ti jovo kako te nije sramota da u moju kuću širiš lafontensku propagandu.

IMAĆE

— Imate li vi neiskorišćene mašine?

— Zasad nemamo. Kod nas još nije bila Kontrolna komisija.

POREDENJE

— Što se povozdan izležavaš, kao da si gradski snabdjevač?

Bobar savjet para vrijedi

Kas, dogate!

Držao sam se, gospe mi, one naše stare: „Vince veselit lice kočijaša“, pa ja u krčmu, a konj i kola na ulicu; ja za čašu, a konj za granu palme. Tamani-smo tako po starinski, kad ni bič da puče, a mene ošinuše sa 2.000 dinara što moj dogat unakazi palmu. Čiftao sam se protiv kazne i rukama i nogama, ali ne pomaže.

Zato vam, ljudi i braćo kočijaši, dajem savjet da pored ukrasnog zelenila nikako ne zastajete, već tjerajte sve kasom. Tek kad ti je dogat u štali, onda sebe vincem zali!

Marko Đogaš, kočijaš iz Splita

IZ MEDICINE

Kočenje vrata

„Tanjug“, 24 avgusta o.g. U Leskovcu se posljednjih mjeseca pojavila epidemija kočenja vrata, čiji uzrok dugo vremena nije mogao biti utvrđen. Broj građana s iskrivljenim vratom rastao je iz dana u dan, a ljekari su bili prosto nemoćni pred ovom neobičnom epidemijom. Na kraju se, međutim, pokazalo da problem nije bio medicinske već snabdjevačke prirode: otkriveno je da su Leskovčani iskrivili vratove gledajući niz drum, ne bi li spazili kamione sa voćem i povrćem, pošto voća i povrća ima u okolini na pretek. Radovi na suzbijanju epidemije već su u toku.

Korisne AI DIRIJEŠTIE

Kad čobani dobro paze stoku, mogu da zapjevaju: „Osu se nebo zvijezdama i ravno polje ovicama.“ Ali ako je ne paze, onda može da se desi i ovakav slučaj: od otkupljene stoke koja je bila na ispaši u Velebitu, 20 grla je uginulo od nevremana, 28 stradalo od zvjerinja, a 650 sitnih i 5 krupnih grla još nije, pronađeno.

Ispostave koje bi (naopako!) željele da im se državna stoka ovako osipa i rasipa neka se za uputstvo obrate na adresu: Ispostava preduzeća „Kupa“, Gospić.

Da se klavir naštimuje potrebno je i znanje i umijanje. Da se naštimuje (narčito ako je državni i plaćen 250.000 dinara) — treba ga samo ostaviti pod vedrim nebom. Na kiši, klavir se pretvara u korito i skuplja kišnicu, a pri sviranju izvodi reumatične melodije.

Državni hoteli, orkestri i kapele koji žele da svojim gostima pruže prijatnu muziku ovog tipa mogu da se obrate na adresu: Uprava hotela „Radovče“, Titorgrad.

Biblija kaže da je od 12 apostola Hristu bio nevjeran samo jedan — Juda. Od 12 projektovanih zadružnih domova u Srežu dubrovačkom planu izgradnje ostao je vjeran (to jest, stavljen je pod krov) samo onaj u selu Mrcinama.

Ako bi kome palo na um da dozna kakve to veze biblija može imati sa izgradnjom domova, neka se za potrebno objašnjenje obrati na adresu: Rukovodstvo sreske uprave za izgradnju zadružnih domova, Dubrovnik.

CIGLE — INADŽIJE

Ko bi rekao da i obične cigle umiju da tjeraju inat! A, eto, jedna gomilica od 27 vagona cigala iz čista inata došla je i spustila sidra na Rijeci, umjesto na stanici Matulji. Ma da je nadležna planska komisija promukla tražeći da se materijal isporuči na stanicu Matulji, cigle su tvrdoglavo stizale i dalje na stanicu Rijeka, sve dok se na posljednji slobodni kolosjek nije ukotvio i dvadeset sedmi vagon.

Cigle su, istina, pokušale da se opravdaju mrmljajući nešto o distributerima i pogrešnim dispozicijama, — ali to je, očigledno, samo uobičajeni izgovor.

NABIJEĐENI TURISTI

Iako Zrenjanin nije turističko mjesto, tamo se ipak svakodnevno obavlja veliki promet putnika. Ovo je postignuto na taj način što na željezničkoj stanici Zrenjanin, najprometnijoj u cijeloj Vojvodini, uopšte nema trafike, pa su putnici primorani da se preobuku u turiste i da obilaze grad tražeći novine i cigarete.

Vjeruje se da će Zrenjanin vremenom da postane značajan turistički centar — ukoliko se nadležni ne prevare da na željezničkoj stanici otvore prodavnicu novina i duvanskih prerađevina.

